

מתנת השבת על פי מאמרו של הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: מתנה טובה יש לי בבית גנני, ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל. לך והודיעם. מכאן אמר רבן שמעון בן גמליאל הנותן פת לתינוק צריך להודיע לאמו. (תלמוד בבלי, שבת י"ב ע"ב)

1 הגמרא אומרת שהשבת היא מתנה. מדוע לדעתכם השבת היא מתנה?

כאשר נותנים לך מתנה, אתה יכול לשמור את הידיעה בסוד (מתנה סודית) ואפשר לפרסם לכולם שקיבלת את המתנה.

2 חכמינו זיכרונם לברכה אומרים שכאשר הקדוש ברוך הוא נתן את המתנה, את השבת, הוא אמר למשה "לך והודיעם", כלומר: תודיע לעם ישראל שהם קיבלו את המתנה. זה אומר שהמתנה היא מתנה סודית/מפורסמת (הקף בעיגול)

3 רבן שמעון בן גמליאל אומר שאם אדם נותן מתנה לילד - הוא צריך ליידע את אימו של הילד. נדמיין שיחה בין הילד לאימו:
אימא: "חמודי, מניין יש לך המכוננית הירוקה?"
הילד: "את קנית לי אותה. את לא זוכרת?"
אימא: "אני לא זוכרת מה בדיוק קנית, אבל אני בשוחה שלא קנית את המכוננית הכתומה..."
הילד: "אה, נכון, קיבלתי אותה בבית הכנסת."
אימא: "מה? מי נתן לך? אתה יודע שאני לא מרשה לקבל מתנות מזרים."
הילד: "זה לא היה איש זר. נתן לי אותה הרב שאומר איתנו תהלים. הוא נתן לי פרס כי קראתי יפה ובכוונה."
אימא: "בכל זאת, אני הייתי רוצה לדעת כל מי שנותן לך מתנה."
האם לדעתכם הרב בבית הכנסת צריך להגיד להורים כשהוא מחלק מתנות והפתעות?

מצד שני, המתנה הזאת, השבת, נמצאת בבית הגנזים (=במקום סודי) של הקדוש ברוך הוא. הרב קוק מסביר שהשבת היא באמת "מתנה סודית". כדי לדעת מה באמת מותר ומה באמת אסור בשבת צריך ללמוד הרבה את ההלכות שלה, וצריך גם ללמוד הרבה ספרים כדי להבין את המשמעות האמיתית של השבת. ועם כל זאת היא גם מתנה ידועה שכולם מכירים. כל אחד מבין את המשמעות של השבת לפי רמת הידע וההבנה שלו. גם ילד קטן (כמו בדברי רבן שמעון בן גמליאל) מבין שהשבת היא מתנה טובה. (על פי מאמרי הראיה, עמ' 142, מתנת השבת)

4

מתחו קו:

תֵּשֶׁה מֵאוֹר לְחַיִּים אֶת מִשְׁמַחְתָּה וְדִינָה
כַּחַת יָדָע
כֹּאֵם רֹצִים לְשֹׁמֵר שַׁבַּת

הַשַּׁבָּת סוֹדֵית כִּי
הַשַּׁבָּת יְדוּעָה כִּי
כִּשְׁהַיָּדָע תֵּשֶׁה יֵשׁ לָא

5 קראו את הסיפור על הרב קוק

בְּמַסַּע הַמוֹשְׁבּוֹת הַיְדוּעָה, בְּאַחַת הַמוֹשְׁבּוֹת דְּבַר הַרְבֵּה בְּאִרְכּוּת עַל חֲשִׁיבוֹת שְׁמִירַת הַכְּשׁוּרוֹת. לְאַחַר שֶׁדְּבַר מְלֵהֵט לְבוֹ וְהַסְבִּיר עַד כַּמָּה חָשׁוּב לְהַפְרִיד בֵּין בְּשָׂר לְחֶלֶב וְלֶאֱכֹל רַק אֶכֶּל כְּשֶׁר, הֶחְלִיטוּ כָּל הַנוֹכְחִים לְהִתְחַיֵּב לְהַכְשִׁיר אֶת הַמִּשְׁבַּח שֶׁל הַמָּקוֹם. כַּמָּה שְׂמֵחַ הָרַב!
אָז אָז קָמָה בַּחֲזוֹרָה צְעִירָה אַחַת, וְדִי בְּחֻצְפָּה אָמְרָה: "עוֹד מְעַט הָרַב יִבְקֹשׁ מֵאַתָּנוּ גַּם לְהַדְלִיק גִּירוֹת שַׁבָּת!" אָז הָרַב קוֹן לֹא כַּעַס כָּלָל וְכָלָל. הוּא שָׂמַע אֶת הַדְּבָרִים וּבִקֵּשׁ שׁוּב אֶת רְשׁוֹת הַדְּבַר.
בְּלִי לְהַסִּס לְרַגַע, הוּא נָתַן שִׂיחָה אֲרָכָה וּמְרַגֶּשֶׁת עַל חֲשִׁיבוֹת שְׁמִירַת הַשַּׁבָּת וְהַדְּלָקַת הַגִּירוֹת! וּכְשֶׁשִּׂים אֶת הַשִּׁיחָה קָמָה אוֹתָהּ בַּחֲזוֹרָה וְאָמְרָה בְּהִתְרַגְּשׁוֹת: "הָרַב! אֲנִי מוֹכֵנָה לְהִיּוֹת הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁתְּדַלֵּק גִּירוֹת!"

האם האישה הצעירה הבינה את המשמעות העמוקה של השבת? כן/לא. נמק:
